

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného **Ing. V. V.**, pre pokus trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1 k § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2016 v Bratislave o sťažnosti prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 3. júna 2016, sp. zn. 1T 19/1999, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 149 ods. 1 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 sa napadnuté uznesenie **z r u š u j e** a Krajskému súdu v Trenčíne sa ukladá, aby vo veci znovu **k o n a l a r o z h o d o l**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením z 3. júna 2016, sp. zn. 1T 19/1999 podľa § 231 ods. 1, 223 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, z dôvodov § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. účinného do 01. januára 2006, trestné stíhanie proti obvinenému Ing. V. V., nar. X.. X. X. (ďalej len „obvinený“), pre skutky kvalifikované I. obžalobou Krajskej prokuratúry v Trenčíne ako pokus trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a II. obžalobou Okresnej prokurátorky Prievidza ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a trestný čin krivého obvinenia podľa § 174 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktoré spáchal na tom skutkovom základe, ako je uvedené v napadnutom uznesení, zastavil, lebo tak ustanovuje vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Proti uzneseniu podal sťažnosť prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „prokurátor“) písomne dňa 16. septembra 2016. Dňa 23. septembra 2016 bolo súdu doručené písomné odôvodnenie sťažnosti.

Prokurátor sa stotožnil s tým, že ku spáchaniu najzávažnejšieho trestného činu, a to pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. k § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ako i väčšina skutkov došlo viac ako pred 21 rokmi. Podľa názoru prokurátora sa však na neprimeranej dĺžke trestného konania rozhodujúcou mierou podieľal predovšetkým samotný obvinený, ktorý sa opakovane napriek predvolaniam súdu nedostavoval na hlavné pojednávania bez akceptovateľného dôvodu, nepreberal zásielky súdu v odbernej lehote, opakovane a účelovo podával námietky proti členom senátu Krajského súdu v Trenčíne a návrhy na odňatie a prikázanie veci voči konajúcemu súdu. Rovnako k mareniu súdneho konania dochádzalo aj tým, že obvinený vo svojich podaniach namietal súdom ustanovených obhajcov, v dôsledku čoho muselo dôjsť aj k pozbaveniu obhajoby týchto obhajcov ustanovených obvinenému. Rovnaký dosah malo aj konanie obvineného, ktorý účelovo vypovedal zmluvy svojim zvoleným obhajcom a znemožňoval realizáciu hlavných pojednávaní uvádzaním zdravotných dôvodov, avšak napriek výzvam súdu tieto nedeklaroval potrebnými lekárskymi správami.

Pokiaľ ide o predĺženie trestného konania z hľadiska objektívnych kritérií, prokurátor podotkol, že prerušením výkonu funkcie sudcov a ich následnou náhradou, tieto trvali cca 1 rok a nemajú na celkovej dĺžke trestného konania zásadný význam.

Podľa názoru prokurátora, vyššie uvedené skutočnosti Krajský súd v Trenčíne dostatočne nebral pri posudzovaní veci do úvahy a neprimerane aplikoval čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na uvedený prípad v smere zastavenia trestného stíhania z dôvodu § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 z hľadiska jeho neprípustnosti z dôvodu viazanosti medzinárodnou zmluvou.

Na vyššie uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že obvinený bol počas trestného konania vo väzbe 5 rokov, 5 mesiacov a 11 dní, nakoľko obvinenému len pre najzávažnejší trestný čin pokusu vraždy podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. k § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 hrozí trest odňatia slobody vo výmere 10 až 15 rokov.

S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd druhého stupňa na podklade podanej sťažnosti podľa § 149 ods. 1 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, zrušil uznesenie Krajského súdu Trenčín, sp. zn. 1T/19/1999 z 3. júna 2016 a tomuto súdu uložil nariadiť a vykonať vo veci hlavné pojednávanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) vec preskúmal v rozsahu uvedenom v § 147 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a zistil, že sťažnosť je dôvodná. Krajský súd v Trenčíne nepostupoval správne ak zastavil trestné stíhanie vedené proti obvinenému podľa § 231 ods. 1, § 223 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 z dôvodov § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, pretože na to neboli splnené zákonné podmienky, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 trestné stíhanie nemožno začať, a ak bolo už začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Medzinárodná zmluva, na ktorú odkazuje vyššie citované zákonné ustanovenie však musí výslovne upravovať konkrétny dôvod neprípustnosti trestného stíhania.

Krajský súd v Trenčíne vo svojom uznesení, ktorým zastavil trestné stíhanie proti obvinenému z dôvodu podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, odkazuje na článok 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V tejto súvislosti Najvyšší súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu z 18. marca 2012, sp. zn. 5To 14/2009, uverejnený v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 10 v čiastke 1/2011, v ktorom prezentuje názor, že nápravu porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania z článku 6 ods. 1 Dohovoru nemožno vyvodiť, ale ide o takú okolnosť prípadu, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a uloženie trestu odňatia slobody

pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom.

Dohovor teda zakotvuje, že neprimeraná dĺžka konania je zásahom do práv obvineného na spravodlivý proces, avšak táto skutočnosť nezakladá neprípustnosť trestného konania. Dôvody pre zastavenie trestného stíhania treba chápať ako zákonom predpokladaný a presne stanovený zásah do zásady oficiality a legality patriace medzi základné zásady trestného konania a nemôžu byť dané na úvahu súdu o možnosti alebo nemožnosti zastavenia trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. účinného do 1. januára 2005.

Ako vyplýva z odôvodnenia tohto uznesenia, s prihliadnutím aj na účel trestného konania, na naplnenie ktorého je nutné prihliadať nielen na práva obvineného na spravodlivý proces, ale tiež na záujmy spoločnosti a ostatných subjektov trestného konania, záujem verejnosti na spravodlivé potrestanie páchatel'a, trestné stíhanie obvineného nie je možné z dôvodu použitého Krajským súdom v Trenčíne zastaviť, preto Najvyšší súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne podľa § 149 ods. 1 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zrušil a uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

V prerokúvanom prípade je nevyhnutné vykonať dokazovanie. So zreteľom na uplynutie času však už nie je vhodné opakovane najmä predvolávať svedkov a vypočúvať ich najmä ak pred súdom vypočutí už boli, resp. ich nemožno vypočúť napr. preto, že už nežijú.

Z tohto pohľadu a z dôvodu zabezpečenia prítomnosti obvineného na hlavnom pojednávaní, je nevyhnutné ho predvolať a poučiť o možnosti požiadať o vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti za jeho i prokurátorovho súčasného súhlasu s vykonaním dôkazov prečítaním zápisníc (§ 202 ods. 3, ods. 4 a 211 ods. 1, veta prvá, ods. 4 Tr. por. účinného do 1. januára 2006).

Vzhľadom na dlhodobú, často aj neospravedlненú neúčasť obžalovaného na dvadsiatich troch vytýčených hlavných pojednávaniach by mal predseda senátu vyhodnotiť postup obžalovaného, ktorý na jednej strane deklaruje vôľu zúčastniť sa hlavného pojednávania, avšak fakticky ani v jednom termíne si nevytvoril priestor pre účasť na ňom a vyvodíť z toho patričné závery pre ďalší možný postup.

Ako už v minulosti bolo opakovane rozhodnuté, postup zvolený v napadnutom uznesení neprichádza do úvahy, pretože Trestný zákon nepozná priet'ahy v konaní zapríčinené súdom alebo orgánmi činnými v trestnom konaní, ako dôvod pre zastavenie trestného stíhania a obchádzanie takéhoto zákonného postupu použitím článku medzinárodnej zmluvy, z ktorého priamo taktiež takýto postup nevyplýva, ale je len odvodený.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu s'ťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 6. decembra

JUDr. Peter P a l u d a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Lucia Gočálová